

ZURn6301 Výzkumný projekt

Sylabus předmětu

Semestr:	jaro 2025
Čas a místo:	přednáška/seminář: čtvrtek 12:00 - 13:30, U42
Vyučující:	Mgr. et Mgr. Marína Urbániková, Ph.D.
Kontakt:	urbaniko@fss.muni.cz

Obsah a cíl:

Cílem tohoto kurzu je seznámit studující s vybranými kvantitativními a kvalitativními výzkumnými metodami a technikami používanými v oboru mediálních studií (zejména dotazníkové šetření, kvantitativní obsahová analýza, polostrukturované a hloubkové rozhovory a skupinové diskuse) a vybavit je schopnostmi a dovednostmi tak, aby byli schopni navrhnout a realizovat vlastní empirický výzkum. Kurz provede studující jednotlivými fázemi výzkumného procesu – od volby výzkumného tématu přes specifikaci výzkumného cíle a výzkumné otázky, až po volbu metody a techniky, výběr výzkumného souboru a tvorbu výzkumného nástroje. Současně se bude věnovat také problémům a rizikům, s nimiž se výzkumníci a výzkumnice nejčastěji setkávají. V průběhu kurzu budou studující zpracovávat projekt vlastního empirického výzkumu, kterému budou věnovány workshopy v průběhu semestru a který bude rovněž hlavním výstupem z kurzu.

Dotazy a interakce:

osobně v průběhu živé výuky (příp. na konci lekce); e-mailem; v průběhu konzultačních hodin (po předchozí dohodě)

Požadavky a bodování:

Zápočet je udělen po splnění průběžných úkolů a po závěrečné individuální ústní obhajobě výzkumného projektu. Podmínky absolvování jsou následující:

1. účast a aktivní participace v hodinách: absence a jejich omluvy se řídí pravidly uvedenými ve studijním řádu; jedna absence bez omluvy je akceptována; je nutné na každé lekci podepsat prezenční listinu
2. vypracování vlastního výzkumného projektu, odevzdávání průběžných verzí a ústní obhajoba finální verze:
 - a) do čtvrtku **6. 3.:** promyslet výzkumné téma a výzkumný problém; ústní prezentace na hodině, nebodováno

- b) do neděle **23. 3.**: odevzdání první části vlastního výzkumného projektu (text má být členěn do číslovaných kapitol a podkapitol) do ISu; nebodováno; odevzdává se:
- Název
 - Úvod (cca 800 slov): a) představení a kontextualizace výzkumného tématu, b) formulace výzkumného problému a zdůvodnění jeho akademické a společenské relevance
 - Teoretický kontext výzkumu (cca 1000 slov): a) klíčové teorie a koncepty, b) přehled domácích i zahraničních empirických studií na dané téma
- c) do neděle **20. 4.**: odevzdání druhé části vlastního výzkumného projektu do ISu; nebodováno; odevzdává se:
- Opravená první část projektu
 - Cíl
 - Výzkumné otázky (a jejich zasazení do kontextu)
 - Výzkumná strategie, metoda výzkumu a technika sběru dat (popis a zdůvodnění)
 - Výzkumný soubor a technika jeho výběru (popis a zdůvodnění)
 - V případě kvantitativního výzkumu formulace a zdůvodnění hypotéz a operacionalizace klíčových proměnných
 - V případě kvalitativního výzkumu identifikace možných etických úskalí a sebereflexe
- d) do neděle **25. 5.**: odevzdání kompletní verze projektu v elektronické verzi do ISu a jeho následná ústní obhajoba (termíny budou vypsány ve zkouškovém období); je třeba získat min. 50 b (max. 80 b); odevzdává se:
- Opravená druhá část projektu
 - Návrh výzkumného nástroje (např. návrh interview guide, scénáře skupinové diskuse, kódovací knihy, dotazníku, atd.)

Celkové hodnocení:

Z: 50–80 bodů

NZ: méně než 50 bodů

Program lekcí:

1.	20. 2.	Úvod do kurzu. Představení sylabu. Podmínky absolvování.
A. ZÁKLADY PSANÍ NÁVRHU VÝZKUMU		
2.	27. 2.	Design empirického výzkumu. Tvorba návrhu výzkumu. Kritéria kvality výzkumu. Zásady výzkumné etiky. Výzkumné téma a výzkumný problém. Jak napsat úvod. <i>Klíčová slova: věda, empirický výzkum, mediální studia, projekt výzkumu, návrh výzkumu, kvalita výzkumu a její kritéria, zásady</i>

		<p><i>výzkumné etiky, výzkumné téma, výzkumný problém, sociální a akademická relevance, purpose statement.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Creswell, J.W. (2009): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Third Edition. London: SAGE. Kap. 5: The Introduction, str. 97-110. * Tracy, S. J. (2010): Qualitative Quality. Eight “big-tent” Criteria for Excellent Qualitative Research. <i>Qualitative Inquiry</i>, 16(10), str. 837-851. • Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Babbie, E. (2015): The Practice of Social Research. 14th Edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company. Kap. 1: An Introduction to Inquiry, str. 3-85. ○ Blaikie, N. (2000): Designing Social Research: The Logic of Anticipation. Cambridge: Polity Press. Kap. 1: Preparing Research Proposals and Research Designs, str. 12-34. ○ Bourdieu, P. (2003): Participant Objectivation. <i>Journal of the Royal Anthropological Institute</i>, 9(2), str. 281-294. ○ Disman, M. (1993): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 4.: Jak si nakreslit plán, str. 73-90. ○ Ezzy, D. (2002): Qualitative Analysis. Practice and Innovation. London: Routledge. Kap. 2: Politics, Rigour and Ethics, str. 33-58.
3.	6. 3.	Workshop I: diskuse nad návrhy výzkumných témat a problémů.
4.	13. 3.	<p>Teoretický kontext výzkumu. Práce s literaturou. Cíl výzkumu. Výzkumné otázky.</p> <p><i>Klíčová slova: teoretický kontext výzkumu, práce s literaturou, teorie, koncepty, rešerše, cíl výzkumu, výzkumné otázky a jejich typy.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Blaikie, N. (2000): Designing Social Research: The Logic of Anticipation. Cambridge: Polity Press. Kap. 3: Research Questions and Objectives, str. 58-71. • Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Blaikie, N. (2000): Designing Social Research: The Logic of Anticipation. Cambridge: Polity Press. Kap. 5: Concepts, theories, hypothesis and models, str. 128-182. ○ Creswell, J.W. (2009): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Third Edition. London: SAGE. Kap. 2: Review of the literature, str. 23-46. ○ Creswell, J.W. (2009): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Third Edition. London: SAGE. Kap. 3: The use of theory, str. 49-71.

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Davies, M.M. a Mosdell, N. (2006): Practical Research Methods for Media and Cultural Studies. Making People Count. Athens: University of Georgia Press. Kap. 2: What is your research question?, str. 17-32. ○ Vaus, D.A. de. (1998): Surveys in social research. London: UCL Press. Kap. 2: Theory and social research, str. 11-26. Kap. 3: Formulating and clarifying research questions, str. 27-44.
B. SPECIFIKA NÁVRHŮ KVANTITATIVNÍHO A KVALITATIVNÍHO VÝZKUMU		
5.	20. 3.	<p>Volba výzkumné strategie, metody a techniky výzkumu. Kvantitativní a kvalitativní výzkum a jejich specifika. Výběr výzkumného souboru v kvantitativním a kvalitativním výzkumu.</p> <p><i>Klíčová slova: výzkumné strategie, metody a techniky výzkumu, základní a výběrový soubor, parametr, statistika, reprezentativita, náhodný výběr (prostý náhodný výběr, systematický výběr, náhodný stratifikovaný výběr, vícestupňový náhodný výběr), nenáhodný výběr (technika sněhové koule, teoretický výběr, výběr typických případů, výběr kritických případů, účelový výběr), velikost výzkumného souboru, saturace, validita, reliabilita.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Blaikie, Norman (2000): Designing Social Research: The Logic of Anticipation. Cambridge: Polity Press. Kap. 7: Methods for Answering Research Questions, str. 227-246. * Deacon, D. et al. (1999): Researching Communications. A practical guide to methods in media and cultural analysis. London: Arnold. Kap. 3: Selecting and Sampling, str. 40-61. ● Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Amit, V. (2000): Introduction: Constructing the Field. In: Vered A (ed.): Constructing the Field. Ethnographic Fieldwork in the Contemporary World. London: Routledge, str. 1-18. ○ Creswell, John W. (2009): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Third Edition. London: SAGE. Kap. 1: The selection of a research design, str. 3-20. ○ Disman, M. (1993): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 5.: Kolik vran musíme pozorovat, str. 91-118. Kap. 6: Jak se to vlastně dělá, str. 120-138. ○ Geertz, C. (2000): Interpretace kultur. Praha: Slon. Kap. 1: Zhuštěný popis: K interpretativní teorii kultury, str. 13-42. ○ Guba, E. G. a Lincoln, Y. S. (1994): Competing Paradigms in Qualitative Research. In: Denzin, N. K. a Lincoln, Y. S. (eds.): Handbook of Qualitative Research. London: SAGE, str. 105-117.

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Hammersley, M. a Atkinson, P. (1995): Ethnography. Principles in Practice. London: Routledge. Kap. 3: Access, str. 41-62. ○ Hendl, J. (2005): Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Praha: Portál. Kap. 2: Kvalitativní, kvantitativní a smíšený výzkum, str. 45-63. ○ Hendl, J. (2005): Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace. Praha: Portál. Kap. 3: Vývoj kvalitativního výzkumu, školy a teorie, str. 65-101. ○ Riffe, D., Lacy, S. a Fico, F.G. (2005): Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research. Lawrence Erlbaum Associates Publishers: New Jersey. Kap. 7: Validity, str. 156-172. ○ Silverman, D. (2005): Ako robiť kvalitatívny výzkum. Praktická príručka. Bratislava: Ikar. Kap. 1: Čo je kvalitatívny výzkum?, str. 13-25.
6.	27. 3.	Workshop II: diskuse nad návrhy projektů
7.	3. 4.	<p>Hypotézy a operacionalizace.</p> <p><i>Klíčová slova: hypotézy a jejich testování, konceptualizace, operacionalizace, indikátory.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Vaus, D.A. de. (1998): Surveys in social research. London: UCL Press. Kap. 4: Developing indicators for concepts, str. 47-53. • Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Babbie, E. (2015): The Practice of Social Research. Second Edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company. Kap. 5: Conceptualization, Operationalization, and Measurement, str. 115-137.
C. VYBRANÉ KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ METODY VÝZKUMU		
8.	10. 4.	<p>Polo-strukturovaný, hloubkový a skupinový rozhovor.</p> <p><i>Klíčová slova: polo-strukturovaný rozhovor, hloubkový rozhovor, skupinová diskuse, interview guide, informovaný souhlas.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Povinná literatura:</u> <ul style="list-style-type: none"> * Arksey, H. a Knight, P. (1999): Interviewing for Social Scientists. An Introductory Resource with Examples. London: SAGE. Kap. 7: Achieving a Successful Interview, str. 89-108. * Bryman, A. 2012. Social Research Methods. Oxford: Oxford University Press. Kap. 20: Interviewing in Qualitative Research, str. 468-499. • <u>Doporučená literatura:</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Banister, P., et al. 1994. Qualitative methods in psychology: a research guide, Maidenhead: Open University Press. Kap. 4: Interviewing, str. 49-71.

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Berg, B.L. 2004. Qualitative research methods for the social sciences. 5th ed., Boston: Allyn and Bacon. Kap. 4: A Dramaturgical Look at Interviewing, str. 75-122. ○ Berger, A.A., 2014. Media and communication research methods: an introduction to qualitative and quantitative approaches 3rd ed., Los Angeles: Sage. Kap. 8: Interviews, str. 274-304. ○ Ezzy, D. (2002): Qualitative Analysis. Practice and Innovation. London: Routledge. Kap. 4: Coding Data and Interpreting Text. Methods of analysis, str. 80-110. ○ Hammersley, M. a Atkinson, P. (1995): Ethnography. Principles in Practice. London: Routledge. Kap. 5: Oral Accounts and the Role of Interviewing, str. 97-120. ○ Rubin, H.J. a Rubin I.S. 2005. Qualitative Interviewing. The Art of Hearing Data. Second edition. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications. Kap. 5 Conversational Partnership, str. 79-107. Kap. 7.: Structuring the Interview, str. 129-151. ○ Sin, C. H. (2005). Seeking informed consent: Reflections on research practice. <i>Sociology</i>, 39(2), str. 277-294.
9.	17. 4.	<p>Survey.</p> <p><i>Klíčová slova: survey, použitelnost techniky, omezení, formy distribuce, typy otázek, rizika zkreslení, konstrukce dotazníku, škálovací techniky, kritika survey</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Disman, M. (1998): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 7: Kulhavý poutník, str. 139-177. ● Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bryman, A. (2001): Social research methods. Oxford: Oxford University Press. Kap. 7: Asking Questions, str. 142-156. ○ Davies, M.M. a Mosdell, N. (2006): Practical Research Methods for Media and Cultural Studies. Making People Count. Athens: University of Georgia Press. Kap. 6: Instrument Design: the Questionnaire, str. 78-98. ○ Deacon, D. et al. (1999): Researching Communications. A practical guide to methods in media and cultural analysis. London: Arnold. Kap. 4: Asking Questions, str. 81-112. ○ Groves, Robert M. (2004): Survey methodology. Hoboken, NJ: J. Wiley. ○ Vaus, D.A. de. (1998): Surveys in social research. London: UCL Press. Kap. 1: The Nature of Surveys, str. 3-10.
10.	24. 4.	Workshop III: diskuse nad návrhy projektů
11.	1. 5.	Státní svátek – výuka se nekoná
12.	8. 5.	Státní svátek – výuka se nekoná

13.	15. 5.	<p>Obsahová analýza.</p> <p><i>Klíčová slova: obsahová analýza, možnosti aplikace OA, historie OA v mediálním výzkumu, design, výběr výzkumného souboru pro OA, formy obsahu a typy jednotek v OA, validita a reliabilita v OA, kritika OA</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Povinná literatura: <ul style="list-style-type: none"> * Riffe, D., Lacy, S. a Fico, F.G. (2005): <i>Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research.</i> Lawrence Erlbaum Associates Publishers: New Jersey. Kap. 3: <i>Designing a Content Analysis</i>, str. 40-62. • Doporučená literatura: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bell, P. (2001): <i>Content Analysis of Visual Images.</i> In: Leeuwen, T. v., Jewitt, C. (eds.): <i>Handbook of Visual Analysis.</i> London: Sage, str. 10-31. ○ Neuendorf, K. A. (2002): <i>The content analysis guidebook.</i> London: SAGE. Kap. 2: <i>Milestones in the history of the content analysis</i>, str. 27-40. Kap. 4: <i>Message units and sampling</i>, str. 71-94. Kap. 8: <i>Results and Reporting</i>, str. 167-182. ○ Riffe, D., Lacy, S. a Fico, F.G. (2005): <i>Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research.</i> Lawrence Erlbaum Associates Publishers: New Jersey. Kap. 1: <i>Introduction</i>, str. 4-9. Kap. 4: <i>Measurement</i>, str. 64-82. ○ Scherer, H. (2004) <i>Úvod do metody obsahové analýzy</i>, in Schulz, W. et al. <i>Analýza obsahu mediálních sdělení.</i> Praha: Nakladatelství Karolinum.
-----	--------	--

Doporučená literatura:

- BABBIE, Earl R. *The practice of social research.* 9th ed. Belmont: Wadsworth, 2001.
- BLAIKIE, Norman. *Designing social research :the logic of anticipation.* 1st pub. Cambridge: Polity Press, 2000. xiv, 338 s. ISBN 0-7456-1767-0.
- CRESWELL, John W. *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches.* 3rd ed. Los Angeles: Sage, c2009. ISBN 978-1-4129-6556-9.
- DAVIES, Máire Messenger; MOSDELL, Nick. *Practical research methods for media and cultural studies : making people count.* Athens: University of Georgia Press, 2006. 202 s. ISBN 0820329231.
- DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele.* 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 8024601397.
- GUNTER, Barrie. *Media research methods: measuring audiences, reactions and impact.* 1st pub. London: SAGE Publications, 2000. 314 s. ISBN 0-7619-5659-X.
- JARVIE, I a Jesús Pedro ZAMORA BONILLA. *The SAGE handbook of the philosophy of social sciences.* London: SAGE, 2011, xvii, 749 p. ISBN

9781847874009.

- JENSEN, Klaus Bruhn. A handbook of media and communication research : qualitative and quantitative methodologies. 1st pub. London: Routledge, 2002. 332 s. ISBN 0415225884.
- KRIPPENDORFF, Klaus. Content analysis: an introduction to its methodology. 3rd ed. Los Angeles: SAGE, 2013, xiv, 441 p. ISBN 9781412983150-.
- KRIPPENDORFF, Klaus. Content analysis :an introduction to its methodology. 2nd ed. Thousand Oaks: Sage, 2004. xxiii, 413. ISBN 9780761915454.
- NEUENDORF, Kimberly A. The content analysis guidebook. Thousand Oaks: SAGE Publications, 2002. xviii, 301. ISBN 0-7619-1978-3.
- PUNCH, Keith; HENDL, Jan. Základy kvantitativního šetření. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 9788073673819.
- RAGIN, Charles C; AMOROSO, Lisa M. Constructing social research : the unity and diversity of method. 2nd ed. Los Angeles: SAGE Publications, 2011. 235 s. ISBN 9781412960182.
- RIFFE, Daniel, Stephen LACY a Frederick FICO. Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. 2nd ed. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum, 2005, x, 242 s. ISBN 0805852972.
- SCHULZ, Winfried. Analýza obsahu mediálních sdělení. 3. nezměněné vyd. Praha: Karolinum, 2011, 149 s.:. ISBN 9788024619804.
- VAUS, D.A. de. Surveys in social research. 4th ed. London: UCL press, 1998. xii, 411 s. ISBN 1-85728-542-5.